

Українська



ентомофаунистика

*Ukrainska
Entomofaunistyka*

Науковий онлайнний журнал

Scientific online journal

Том 7 № 3 2016
Volume 7 No 3 2016

Київ — Kiev

Аброзійні міцетофаги — 10 видів — представників родин Monotomidae, Curculionidae, Lymexylidae, Nitidulidae. Для деяких з них характерне факультативне хижацтво: *Eपुरaea distincta* (Grim.), *Glischrochilus hortensis* (Geoffr.), *Soronia punctatissima* (Ill.) (Nitidulidae), *Rhizophagus nitidulus* (Fabr.), *Rh. picipes* (Oliv.) (Monotomidae).

Хижаки та некрофаги — 81 вид із родин Histeridae, Cleridae, Dasytidae, Malachiidae, Trogositidae, Monotomidae, Cantharidae, Staphylinidae, Tenebrionidae, Zopheridae, Elateridae.

НОВІ ІНВАЗІЙНІ ВИДИ ПОПЕЛИЦЬ, ЗАРЕЄСТРОВАНІ В УКРАЇНІ

В.О. Чумак¹, В.В. Журавльов², А.В. Мигаль¹, В.В. Галац³

¹Ужгородський національний університет

²Українське ентомологічне товариство, Київ

³Дубівська ЗОШ I-II ст. № 1 Закарпатської області

chumak.vasyl@yahoo.com

Серед попелиць (Homoptera, Aphidinea) в останні десятиліття на території України зареєстровано ряд видів, які в Європі вважаються шкідниками, в багатьох країнах є об'єктами біологічного контролю.

Prociphilus (Meliarhizophagus) fraxinifolii (Riley, 1879)

Кормова рослина — ясен пенсільванський (*Fraxinus pennsylvanica* Marsh.) — північно-американський вид, завезений в Європу з метою озеленення. Колонії попелиць розвиваються на листках, деформуючи їх разом з черешками, утворюючи «гнізда», різко знижуючи декоративність ясеня. На відміну від автохтонних видів роду *Prociphilus* (*P. fraxini* (Fabr.), *P. bumeliae* (Schrank)), розвиваються однодомно.

В Європі вид вперше був зареєстрований в Угорщині у 2003 році, зараз відомий з Сербії (2006), Болгарії (2007) та Іспанії (2011). Нами вперше відмічений у 2005 році в м. Ужгород, Закарпатської області. В 2012–2014 роках спостерігався в насадженнях м. Києва.

Aphis (Aphis) nerii Boyer de Fonscolombe, 1841

Колонії попелиць зареєстровані впродовж останніх років в околицях м. Виноградова Закарпатської області (с. Чепя) на *Asclepias syriaca* L. (ваточник сирійський). Локалізуються на нижніх поверхнях листів, суцвіттях та пагонах. Вид розвивається однодомно.

Космополіт, широко представлений в тропічному та субтропічному поясах. В Європі поширений в країнах середземномор'я, відомий з Румунії, Болгарії, Угорщини, а також, в умовах закритого ґрунту, з Бельгії, Німеччини, Литви. В 1961 р. вказувався на олеандрі (*Nerium oleander*) для фауни Криму.

Поліфаг. Заселяє переважно рослини родин Asclepiadaceae та Arosupaseae, однак відомий з різноманітних дерев'янистих і трав'янистих рослин інших родин. У Європі та Америці вважається небезпечним шкідником багатьох культурних рослин, є об'єктом біологічного контролю та карантину.

У випадку подальшого поширення виду в Україні, його слід очікувати на видах рослин, які використовуються в озелененні (олеандрах, катальпах), та в закритому ґрунті.

Brachycaudus (Appelia) schwartzi (Börner, 1931)

Кормова рослина — персик (*Prunus persica*). Попелиці утворюють колонії в галоподібно скручених листках. На відміну від схожих видів роду *Brachycaudus*, які заселяють персик, розвивається однодомно.

Раніше була відома лише одна знахідка з Закарпаття (1957), однак правильність визначення попелиць ставилась під сумнів. Нами вид реєструвався поблизу міста Берегово Закарпатської області, що підтверджує його наявність в Закарпатті.

Illinoia (Masonaphis) lambersi (MacGillivray, 1960)

Кормова рослина — різні види рододендронів (*Rhododendron* spp.) Живляться на молодих листках, пагонах та квітах. Є потенційним шкідником декоративних видів рододендронів. Вид походить з Північної Америки, завезений до Європи (Великобританія, Данія, Нідерланди, Німеччина). Життєвий цикл невідомий, вірогідно, в Європі — неповноциклій.

Вперше зафіксований в 2004 році в ботанічному саду Київського університету. Повторно відмічений в 2012 році.